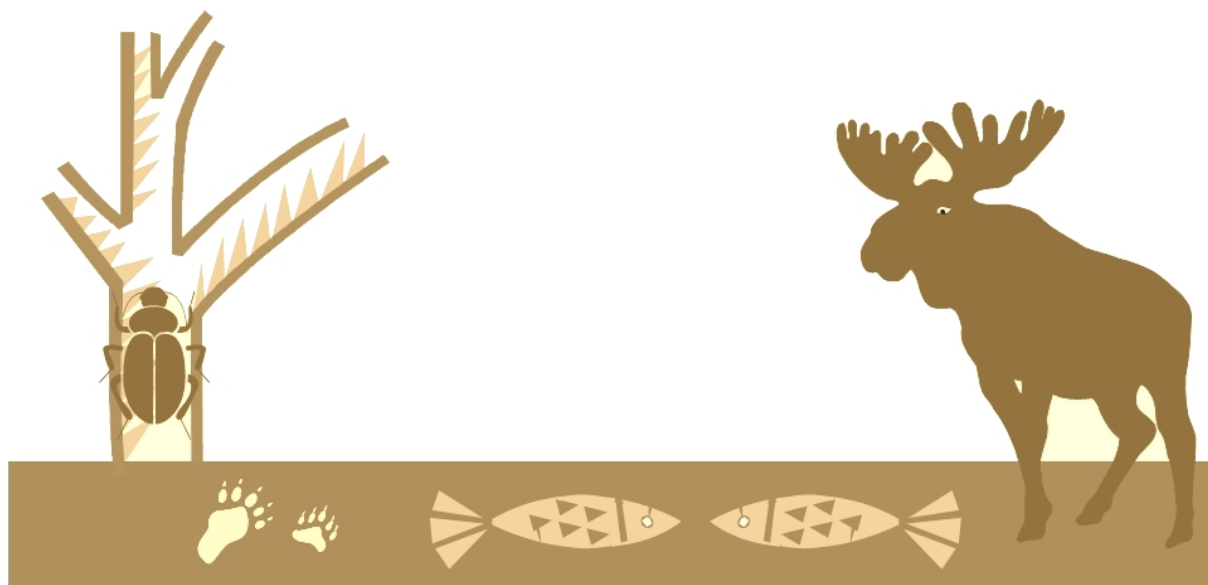

Stöcke och Rengrundets strandängar Häckfågelinventering 2012

Adriaan "Adjan" de Jong

Sveriges Lantbruksuniversitet
Institutionen för Vilt, Fisk och Miljö

Rapport 48

Swedish University of Agricultural Sciences
Department of Wildlife, Fish, and Environmental Studies

Umeå 2014

Stöcke och Rengrundets strandängar

Häckfågelinventering 2012

Adriaan "Adjan" de Jong, 2012-08-20

Bakgrund

Strandängarna kring Västerfjärden och Sundshålet i Umeälvens delta har restaurerats i omgångar sedan 2001, dels på initiativ av Västerbottens Ornitologiska Förening dels inom ramen för Botniabanans kompensationsprogram. Sedan 2002 har jag på eget initiativ följt utvecklingen av häckfågellivet på Rengrundets strandängar efter den första restaureringen. Som anställd av inst. för Vilt, fisk och miljö vid SLU i Umeå har jag med samma metodik dokumenterat utvecklingen på Stöcke strandängarna efter restaureringen från och med 2008. Årets revirkartering kunde genomföras tack vare dispens från reservatsföreskrifterna inom naturreservat Umeälvens delta (Länsstyrelsen Västerbotten 521-2579-2012).

Metod

Området

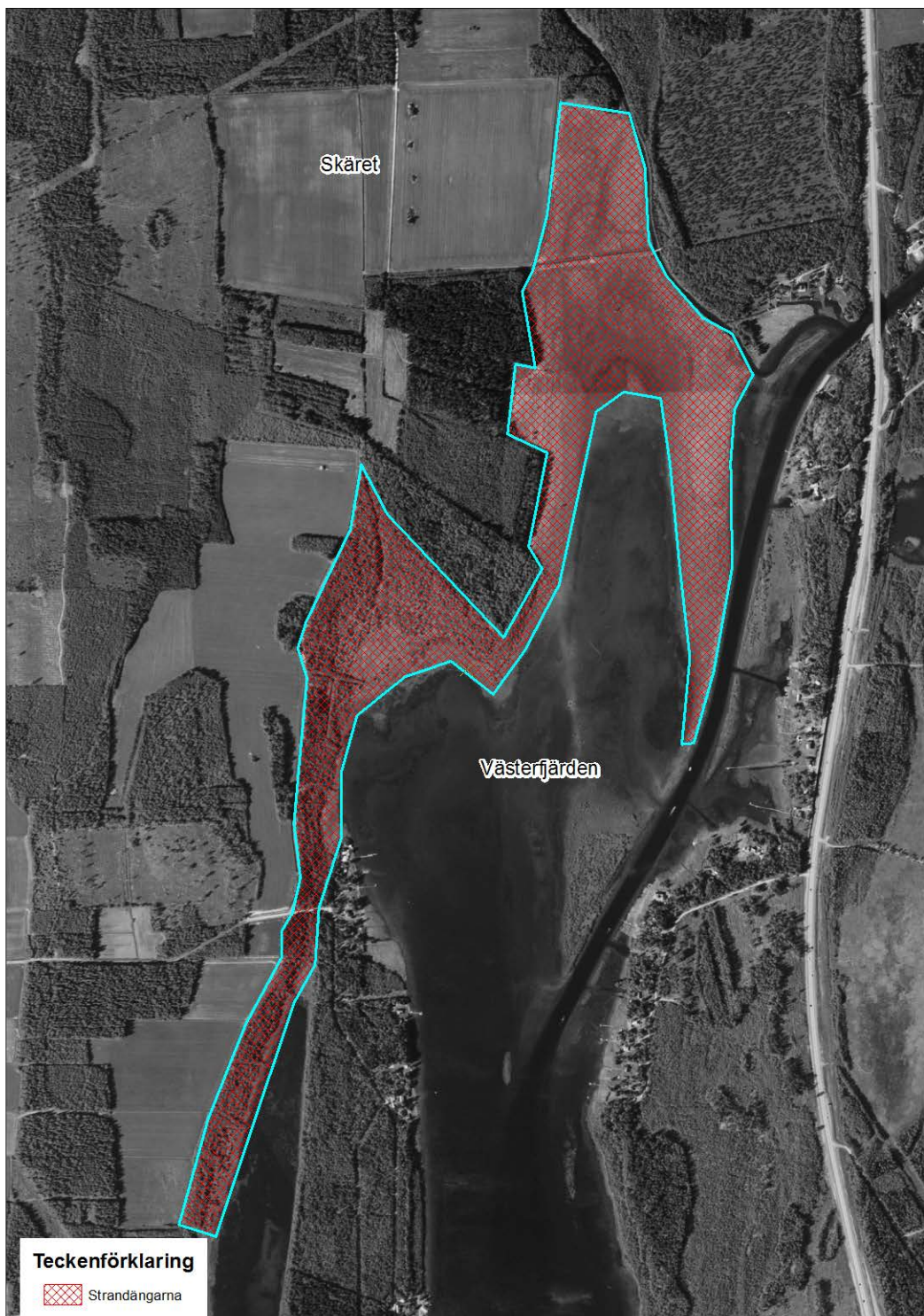
Områdets avgränsning framgår av figur 1. För att garantera jämförbarheten med äldre inventeringsresultat inventeras Rengrundets och Stöcke strandängarna som separata objekt men i denna rapport hanteras båda som en enda enhet. Flera arter nyttjar inte bara de aktuella strandängarna utan även kringliggande habitat, främst jordbruksmark. Endast revir vars tyngdpunkt har bedömts ligga inom områdets gränser har beaktats (= sk. kantrevir används inte med undantag för buskskvätta).

Fågelinventeringen

Stöcke och Rengrundets strandängar inventerades med hjälp av en förenklad revirkartering (Svensson and Svensson 1995, Bibby et al. 2000, Naturvårdsverket 2003) med fyra besök (Tabell 1). En förenklad revirkartering går i korthet ut på att man i makligt takt promenerar över hela området så att hela ytan hamnar inom 100 m från inventeraren och antecknar samtliga observationer av de relevanta arterna (Bilaga 1) på en fältkarta enligt ett standardiserat kodsysteem. Efter säsongen sammanställs sedan fältkartorna till artkartor och dessa används för den standardiserade tolkningen av antalet revir inom området.

Tabell 1. *Inventeringsschemat.*

Datum	Starttid	Stopptid	Inventeringsinsats (min)
2011-05-20	6:20	10:20	240
2011-05-29	10:15	13:10	175
2011-06-15	5:40	8:50	190
2011-07-02	4:45	8:10	205

Figur 1. Karta över området kring Västerfjärden och Sundshålet med ytan som inventerats markerat.

Resultat

Resultatet av inventeringen sammanfattas av tabell 2.

Tabell 2. Antalet revir av de studerade fågelarterna på Stöcke och Rengrundets strandängar under 2011.

Art	Antalet revir ¹	Kommentar
Brushane	0?	Häckning inom det inventerade området är föga troligt men några tiotals översomrare och eventuellt besökare från närliggande häckningsplatser observerades.
Buskskvätta	(1)	Ett kantrevir
Drillsnäppa	1?	En möjlig häckning längs bäcken eller Rinneln.
Enkelbeckasin	0?	Två exemplar observerades 15/6. Tidigare har flera par enkelbeckasiner häckat inom Rengrundets strandängar men sedan marken frästs och betestrycket har ökat har arten försvunnit.
Gluttsnäppa	1	
Grönbena	1?	
Gulärta	2	
Ladusvala	0	Inga häckningar men häckfåglar från områdets omedelbara närhet använder området för födosök.
Ljungpipare	0	En rastande fågel 2/7.
Mosnäppa	0	Ett 40-tal rastade på Rengrundets strandängar 29/5 och samma datum flög en ensam fågel upp och spelflög en kort stund. Häckningsförsök dock mycket osannolikt.
Rödbena	9	
Skedand	1?	Ett par och en hane i eclipsdräkt tyder på en möjlig häckning.
Skogssnäppa	0?	Skogssnäppor häckar i gamla trastbon i träd men trots detta skulle merparten av ett revir kunna ligga inom området. I år gjordes dock endast en enstake observation.
Stare	0	Endast överflygande.
Storspov	4	Samtliga på Rengrundets strandängar och alla dessa häckningar misslyckades.
Strandskata	0?	En strandskata flög på låg höjd över norra delen av Stöck strandängarna 20/5 och tre stod på Rengrundet 29/5. Häckning(sförsök) dock mindre trolig.

Tabell 2, fortsättning

Art	Antalet	Kommentar
-----	---------	-----------

¹ Ett plus tecken innebär att antalet är en minimumskattning. 0? skall läsas som att arten antagligen inte häckade inom området medan 1? innebär att arten antagligen häckade inom området men observationerna inte fullt ut uppnår kravet för ett säkerställt revir.

	revir	
Svartsnäppa	0	Endast rastande.
Sånglärka	5 ⁺	Denna art har kommit stark sedan det restaurerade området utvidgades, betetrycket ökade och landskapet öppnades men i år var antalet revir något lägre än i fjol.
Tofsvipa	6 ⁺	Antalet revir är svårbestämt då flera par rör sig mellan strandängarna och de kringliggande markerna (åker och nyrestaurerat betesmark).
Törnskata	0	Några observationer just utanför området.
Ängspiplärka	0	Endast icke revirhävdande fåglar noterades.

Referenser

- Bibby, C. J., N. D. Burgess, D. A. Hill and S. H. Mustoe. 2000. *Bird Census Techniques*. Academic Press, London, UK.
- Naturvårdsverket. 2003. *Programområde: Våtmark, Undersökningstyp: Fåglar: förenklad revirkartering för våtmark* Version 1:1 2003-04-04. [online]
http://www.naturvardsverket.se/upload/02_tillstandet_i_miljon/Miljoovervakning/undersokn_typ/landskap/revv.pdf
- Svensson, S. and M. Svensson. 1995. *Ett långsiktigt övervakningsprogram för jordbrukslandskapets fåglar i Kristianstad och Malmöhus län*. Metodstudien 1995. Ekologiska institutionen, Lunds universitet.

Fågelarter som ingick i den förenklade revirkarteringen av Stöcke och Rengrundets strandängar 2012

Brushane
Buskskvätta
Enkelbeckasin
Gluttsnäppa
Grönbena
Gulärta
Ladusvala
Ljungpipare
Mindre strandpipare
Ortolansparv
Rosenfink
Rödbena
Skedand
Skogssnäppa
Stare
Storspov
Strandskata
Sånglärka
Tofsvipa
Törnskata
Ängspiplärka
+ övriga vadare